

Főszerkesztő és ideiglenes felelős szerkesztő:
Dr. Olosz Lajos
Leptulajdonos a
CORVIN
Lapkiadó R. T.

DÉLI HIRLAP

A timiştorontali törvényes bej. sz. 83. (Dos. No. 934/1938).
Alapította:
Dr. VUCHETICH ENDRE
és **Dr. VARNAY ELEMÉR**

Ziarul Comunității Maghiare din România ■ A Romániai Magyar Népkegyesség Lapja

Német nézet szerint

Franco kormányát és rendszerét meg akarják bukítani

Observer: London nemcsak külpolitikai biztosítékokat követel, hanem Spanyolország belpolitikai rendszerének megváltoztatását is

Amerikai válasz a szovjet alkotmány-módosításra: Nem a szavazatok száma, hanem súlya lesz döntő Mussolini és Laval kormánya erőlyes hadjáratai folytat a tördalati szervezkedés ellen

Borulatás fejtegetések látnak napvilágot, Európa jövőjét illetően, néhány nap óta, az amerikai sajtóban, — táviratozza a Basler Nachrichten című svájci lap washingtoni tudósítója. — A borulatás ugyan nem általános, de így is feltűnő. Az orosz politika fejleményeit a legkülönbözőbb célszatu magyarázatokkal kísérik.

A Hearst-lapok már a szovjet alkotmányreform bejelentésekor riadózt fúttak, hangjuk azóta sem változott lényegesen. Az egyik newyorki lap azt írja, hogy idővel nem is 16, hanem már 20 szovjet köztársaság külön külügyi képviselőre lehet majd számítani. A komoly amerikai közirók azzal vigasztalják a közvéleményt, hogy a béketárgyalásokon nem a szavazatok száma, hanem súlya lesz a döntő. Ezzel szemben egy másik lap emlékeztet arra, hogy az UNRRA értekezletein is fontos szerepet játszott a szavazatok száma.

Míg egyes lapok a „szavazatok” száma és súlya felett vitatkoznak, beavatott körök újabb meglepetések lehetőségét latolgatják a szovjet politikát illetően. A hangulatra jellemző, hogy egyre többen beszélnek Smuts tábornok, dél-afrikai miniszterelnök minapi kijelentéséről. „Tudatában kell lennünk annak, mondotta Smuts — hogy Szovjet-Oroszország nemcsak hatalmas, hanem előretörése során változáson megy át nacionalista vagy imperialista értelemben. A Szovjet-Unió arcujata csodálatosan változik.” Smuts e nyilatkozata kapcsán kijelentette még, hogy véleménye szerint az Egyesült Államok helyzete mindazonáltal erősebb a Szovjet-Unió helyzeténél.

A német távirati iroda genfi értesülése — s ennek nyomán a Rador is — arról ad hírt, hogy az angol—amerikai politika bizonyos átalakulásra megy keresztül három európai latin államot, Franciaországot, Olaszországot és Spanyolországot illetően. A New York Times című amerikai lap röviden a következőkben jelöli meg az angolszász politika jelenlegi feladatait:

1. Szorosabb együttműködés az algiri francia bizottsággal.
2. Az olasz helyzet felülvizsgálása, tekintettel az uralkodó és a trónörökös répszerűtlenségére.
3. További nyomás Franco kormányzati rendszerére.

Franciaország

A brazavillei francia birodalmi értekezleten felvetett kérdés: a francia anyaország és a gyarmatok közötti viszony szövetségi alapra való helyezése már oly mozzanat, melyben lehetetlen fel nem ismerni az angolszász sugalmazást. E mellett az algiri francia bizottságnak a gyarmatokra kiterjesztendő agitációja ma a szövetséges közvélemény

egyik legnagyobb érdeklődéssel vitatott problémája. Erről az agitációról közvetve azok a Vichyből származó jelentések is beszámolnak, melyek kidomborítják a Laval-kormány erőlyes fellépését a terroristák ellen. A Felső-Savoyában indított nagyobb szabású tiszogató műveletek kapcsán Philippe Henriot, a Gringoire hangadója, aki egyike a német—francia együttműködés leghatározottabb képviselőinek, rádióbeszédet mondott Vichyben. Megállapította, hogy a francia anyaországban működő terroristák külön e célra kiképzett szakértők vezetés alatt állanak, mindentűt felütik fejüket és áramfejlesztő telepek, üzemek, hidak levegőbe röpítésével igyekeznek megbénítani a szerintük Németország számára dolgozó francia ipart. Különösen Észak-és Közép-Franciaországban jelent veszélyt tevékenységük.

Henriot — mint az Ecoul című bucuresti lap berni tudósításában olvassuk — a továbbiakban rámutatott arra, hogy Felső-Savoyában a Laval-kormány valószínű tiszogató-offenzívát indított a terroristák ellen, akik fegyvert és löszert a Csatornán túlról, légi úton kaptak. A terroristák ellen harcba vetett csapatok száma azt mutatja, hogy a Laval-kormány eljárásának nemcsak belpolitikai, hanem bizonyos értelemben külpolitikai jelentősége is van, — hangoztatta Henriot.

Olaszország

A földrajti szervezetek ellen az olasz fasiszta köztársasági kormány is szivós küzdelmet folytat. Amly mértékben a hadszínter közeledett Rómához, oly mértékben fokozódott a fasiszta köztársasági rendőrség tiszogató tevékenysége magában az örök városban is. Legújabb eredményeként e tevékenységnek, a római rádió most arról ad hírt, hogy Rómában telepítették az összeeszkívők egyik rejtkehelyét s több, mint havan személyt, közöttük volt magasrangú katonatisztek is, lefartóztattak.

A délolaszországi katonai helyzet alakulásával párhuzamosan fokozódik a politikai feszültség a Badoglio-kormány és ellenzék között s ez a feszültség kétségtelen nehézségeket jelent a szövetséges politikára nézve is. Az olasz ellenzéki pártok bari nagygyűlésén hozott határozat, melyben Viktor Emánuel király lemondását követelték, eléggé jellemzi a feszültséget. A Badoglio-kormányval együttműködő angolszászoknak ilyenformán fontos politikai fejleménnyel kell szembenézniük.

Spanyolország

A spanyol minisztertanács semlegeségi nyilatkozata után a spanyol—angolszász feszültség enyhülésének jelei mutatkoztak. Német részről mindazonáltal kiemelik, hogy a szövetségesek idegháboruja tovább folyik Spanyol-

ország ellen. E megállapítás igazolására a német távirati iroda az Observer című londoni lap cikkét idézi. Az Observer e cikkét a Rador berlini jelentéséből ismerjük. E jelentés szerint az angol lap nemcsak külpolitikai biztosítékokat követel Spanyolországtól, hanem belpolitikai rendszerének megváltoztatását is.

Berlinben utalnak arra, hogy az Observer mindig határozott állásfoglalásával tünt ki és ha politikai természetű állásfoglalásról van szó, azt legtöbbször maga a brit külügyminisztérium sugalmazza. Az angol lap most felfedte Sir Samuel Hoare madridi brit nagykövet kártyáit, — mondják Berlinben. — A spanyol semlegességet illető angol vádak csak ürügyül szolgálnak arra, hogy beavatkozhassanak Spanyolország belügyébe. Spanyolországot a semlegesség megsértésével nem annyira a német—spanyol barátság miatt gyanúsítják, hanem főleg azért, hogy Francot és a falangista rendszer megbukttassák és népfrent-kormányt helyettesítsék, — így érvelnek Berlinben.

A szovjet alkotmányreform visszhangja

Mjutan Londonban megérkezett már a szovjet alkotmány módosításáról szóló törvény pontos szövege, az angol sajtó behatóbban foglalkozik Moszkva alkotmányreformjával. A Curentul című bucuresti lap is ismerteti a Times cikkének következő részét:

— Ezeknek a törvényeknek a szövege eléggé homályos, — írja az angol lap. — A törvény szövegének elemzéséből anynyi mégis kiviláglik, hogy a szovjet

A politikai arcvonal

Amerika újabb meglepetésekre számít az orosz politikában

Stockholm. (Tp). Amerikában újabb meglepetésekre számítanak a Szovjet-Unió részéről. Az amerikai közvélemény nyugtalansága már a hivatalos körökre is áttért. A szenátus külügyi bizottsága erre való tekintettel nyilatkozatot kért Hull külügyminisztertől a Szovjet politika tekintetében. Politikai körök azonban azt hiszik, hogy Hull erre vonatkozólag nem sokat mondhat, meri a Kreml nem tájékoztatja Washingtont a maga szándékairól.

UKRAJNA ÉS FEHÉR-OROSZORSZÁG KÖVETÉLÉSEI

Lisszabon. (ESD). Az „Observer” című londoni lap szovjet tudósítója jelenti, hogy az új moszkvai alkotmányreform megvalósításának kezdeteként hat vagy hót szovjet köztársaság fogja rövidesen új külügyi népbiztosát kin-

vezni. Ukrajna után sor kerül a karéliai finn köztársaságra, továbbá Észtországra, Lettországra, Litvániára és Fehér-oroszországra. A Kaukázuson túl levő szovjet köztársaságok ezután jönnek számításba és az alkotmánymódosítás megvalósításának utolsó szakasza majd az Ázsiában levő köztársaságokra terjed ki. A szovjet köztársaságok sokszoros képviselőit követelnek majd az UNRRA értekezletein és a háborus bűnösök ügyében elrendelt vizsgálatot vezető bizottságokban. A külföldi képviselők ügyében Moszkva szabad kezét biztosított magának és az új népbiztosok nem köthetik meg működésükkel vagy képviselőtükkel a moszkvai kormány kezét. Ilyen körülmények között szinte biztosra vehető hogy a lengyel—szovjet viszály új szakaszba érkezt. Ukrajna és Fehér-Oroszország lakossága ugyanis Lengyel

A lengyel-szovjet kérdés

Az Observer című londoni lap — mint erről a Rador genfi jelentése tudósít — a lengyel—szovjet kérdés további bonyolódását jósolja. A lap szerint ugyanis Ukrajna és Fehér-Oroszország az eddigi kimilylvánított orosz követeléseken is túlmenő területi igényeket támaszt Lengyelországgal szemben. Az alkotmányreform egyik nagy jelentősége éppen abban van, hogy a moszkvai kormány nem mint tárgyaló fél, hanem mint döntőbíró avatkoznék be az ukrán—fehér-orosz—lengyel vitába. (—)

száraz irányban támasztott követeléseket sokkal világosabban fogja kifejezésre juttatni, mint azt eddig Moszkva tette. Az alkotmányreform bő teret enged a

központi moszkvai kormánynak, hogy mint „békebíró” léphessen fel a viszálykodó ukraináknak, fehér-oroszok és lengyelek között.

Ukrán, fehér-orosz és balti képviselők a szövetségesközi bizottságokban

Stockholm. (Tp.) A Star című angol lap értesülése szerint szovjet részről már igényt jeleztek be arra, hogy Ukrajna, Fehér-Oroszország és a balti szovjet képviselőket küldjön a szövetségesközi bizottságokba.

A CURZON VONALON IS TUL

Berlin. (Rador). Néhány nap előtt Ukrajna egyik illetékes szócsóves kijelentette, hogy Moszkvának azt az indítványát, mely szerint Oroszországnak lengyelországi határát a Curzon-vonal alapján kell újból meghatározni, Ukrajna nem fogadhatja el, mert egy sokkal nyugatabbra fekvő határt kellett volna kötni.

Emellett politikai körökben nem kétkelnek abban, hogy ennek a hivatalos állásfoglalásnak a megindítója, Szovjet-Ukrajna új külügyi népbiztosa, Kornejesuk, Molotov eddigi helyettese volt.

Ugyanakkor, hogy éppen őt nevezték ki a második legnagyobb szovjet köztársaság külügyi népbiztosává, berlini körök szerint még érthetőbbé teszi azt a célt, amelyet Moszkva a szovjet köztársaságoknak azon jogával követ, hogy mindegyikük külön fenntarthat külügyi kapcsolatokot.

Igy a moszkvai szovjet politikai vezetőjének megvan a lehetősége arra, hogy a különböző szovjet-koztársaságok népbiztoságai révén olyan követeléseket terjesszen elő, amelyek sokkal nagyobbak azoknál, amiket Sztalin jónak tartott nyilvánítani — hangsúlyozták Berlinben, Kornejesuk és a Szovjet Lengyelország propagandistája, Vanda Wasilevska házastársak; ez a kapcsolatuk különösen érdekesen tünteti fel Moszkva lengyelországi törekvéseit — jelentik ki befejezésül Berlinben.

AZ AMERIKAI LITVANAK ROOSEVELTHEZ FORDULNAK

Stockholm. (Tp.) A Svenska Dagbladet című svéd lap szerint az Amerikában 65 többe mint egy millió litván lakosság képviselői gyűlést tartottak és ennek határozataiképpen emlékiratot nyújtottak el Roosevelt elnöknek. Az emlékiratban Roosevelt elnök segítségét kéri Litvánia államiságának helyreállításához. Hangoztatják, hogy azok a nyilatkozatok, amelyek a Szovjet-részről elhangzottak, komoly aggodalmat kelthetnek a litvánokban.

Rómában leleplezték egy összeesküvő-rejtekhelyet

Róma. (Rador). A DNB. jelenti: Az olasz fasiszta köztársasági rendőrségnek Rómában, a Santo Paolo-kollégiumban sikerült egyes összeesküvők rejtekhelyét lelepleznie. A rendőrség körülzárta a kollégiumot, majd bezavarta a kaput, behatolt az épületbe és elfogta Mon ti volt olasz tábornokot, több más magasrangú olasz tisztet, kilenc zsidót, két rendőrtisztet és negyvennyolc fiatalembert. Ez utóbbiakról kiderült, hogy kivonták magukat a katonai szolgálat alól.

Ugyanott a fasiszta köztársasági rendőrség lefoglalt négy gépkocsit, háromszáz darab autógumi és hafezer liter benzint is.

CARACCIOLÓ TABORNOK — KOLOSTORBAN

Zürich. (Tp.) A svájci táviratiroda jelenti Vatikánvárosból: Illetékes helyről híre jár, hogy a Vatikán beható vizsgálatot indított azzal kapcsolatban, hogy Caracciolo olasz tábornokot Toscana-ban egy kolostorban találták meg. A vizsgálatból kiderült, hogy a tábornok körülbelül négy hónappal ezelőtt teljes komolysággal kérte, hogy mint a ferences rend terelője, vegyék fel a kolostorba. Kijelöltte a novíciusi időt és a harmadrend szabályait szigorúan megtartotta, mire mint terelőt, felvették a rendbe. Ennek következtében viselhetett a rend ru-

háját és együtt élt a kolostor többi lakójával.

KISAJÁTÍTOTT VALLALATOK BOLOGNÁBAN

Róma. (Rador). A DNB. jelenti: A római rádió arról ad hírt, hogy Bologna prefektusa egész sor oly nagyvállalat kisajátítását rendelte el, melyek igazgatói politikai okokból elmenekültek. A kisajátított vállalatok jövedelme mostanól fogva közcélokat szolgál, igazgatásukkal az egyes vállalatok személyzetéből alakított műszaki bizottságot bízták meg.

RÓMA ÚJ RENDŐRFŐNÖKE

Róma. (Rador). A DNB. jelenti: A

Hoare tiltakozik a „célzatos” hiresztelések ellen

Madrid. (Tp.) A nemzetközi élet eseményeinek előterében még mindig a spanyol-angolszás feszültség áll. Pillanatnyilag mintha némileg enyhült volna a feszültség, a nemzetközi sajtó azonban élénken foglalkozik még a diplomáciai süröndások okozta körülményekkel. Bizonyos oldalról különböző hireszteléseket terjesztettek Spanyolországról és az angolszás követelésekről. A madridi angol nagykövet tájékoztató lapjában most Sir Samuel Hoare nagykövet tiltakozik az angolszás lépésekkel kapcsolatos „célzatos beállítás” ellen. Hangoztatja, hogy a szövetségesek kívánsága az, hogy Spanyolország valóban semleges maradjon: ha ezt teszi, nincsenek az összetűzésére.

AZ OBSERVER BELPOLITIKAI REFORMOT KÖVETEL FRANCOTÓL

Berlinben egyébként feljött, hogy a szövetségesek „idegháborúja” Spanyolország ellen, most sem szűnt meg. Ennek bizonyítékát látják az Observer című londoni lap legújabb cikkében is, amely azt hangoztatja,

Duce Róma rendőrfőnökévé Pietro Caruso-t nevezte ki. Az új rendőrfőnök megalapítása óta tagja a fasiszta pártnak és rész vett a híres Marcia su Romában is.

LAZADÓKAT FOGTAK EL A LIGURIAI-ALPOKBAN

Milánó. (Tp.) Az olasz köztársasági nemzetőrség nagy tisztogatást végzett a felsőolaszországi, Liguriai-alpokban. Ezen alkalommal 42 lázadót elfogtak, azonkívül nagy fegyver- és élelmiszerraktárt fedeztek le. Az élelmiszereket szétosztották a vidék szűlkölködő lakossága között.

AMERIKAI VÉLEMÉNY A BADOLIO-KORMÁNY HELYZETÉRŐL

Genf. (Rador). A DNB. jelenti: A New York Times washingtoni tudósítója azt írja, hogy ojtani körökben általában elismerik, hogy Badoglio kormánya egy hétig sem maradjhatna fenn a szövetségesek támogatása nélkül.

hogy Anglia ne csak külpolitikai biztosítékot követeljen Spanyolországtól, hanem belpolitikai természetű reformokat is kérjen Franco kormányától. A spanyol államfőt kényszeríteni kellene — írja az angol lap — hogy valamennyi politikai foglyot bocsássa szabadon és rendeljen el új választásokat. Ha nem volna hajlandó ezeket a követeléseket teljesíteni, úgy az angol kormánynak jogosítvány mintára partizánmozgalmat kellene Spanyolországban megindítani, hogy ennek segítségével Franco megbuktassák. Az angol lap és támadása annál súlyosabb — hangsúlyozták Berlinben — mert a spanyol kormány-nyilatkozat után következett be és bizonyos tekintetben hivatalos válasznak tekinthető a spanyol kormány számára. Rékell továbbá mutajni arra, hogy az Observer olyan lap, amely megfontoltan szokta mondanivalóit megfogalmazni és nem egy politikai természetű cikket az angol kormány szokta sugalmazni. Spanyolországban az Observer cikke nagy fontosságu megnyilatkozásnak számít,

mert jiszta képet mutat. Felfedi az angol kártyákat és Sir Samuel Hoare játékát. Elárulja ez a cikk azt is, hogy a spanyol semlegesség ellen hangoztatott angol vádak eszpan ürtügyet képeznek arra, hogy London Spanyolország belső ügyeibe avatkozzék. Spanyolországot a semlegesség megsértésével gyanúsítják; de ezt nem azért teszik, hogy a spanyol-német barátságot megzavarják, hanem főleg azért, mert Franco és a falangista rendszert meg akarják bukttatni és nép-front rendszerrel helyettesíteni.

JAN MASARYK A FEHÉR HÁZBAN JÁRT

Genf. (Rador). A DNB. jelenti Washingtoni hír szerint Roosevelt elnök fogadta a Fehér Házban Jan Masarykot, a cseh menekült kormány helyettes elnökét és külügyminiszterét.

Amikor távozott a Fehér Házból, egy amerikai újságíró megkérdezte, hogy mint vélekedik Benesnek Londonban mondott beszédéről. Masary egyebek közt a következőket válaszolta: Földrajzi helyzetünk folytán igen közeli szomszédai vagyunk a Szovjet-Uniónak és e miatt úgy kell cselekednünk, hogy ezt a tényt szem előtt tartsuk.

Masaryk hamarosan visszatér Londonba.

Az Egyesült Államok támaszpontokat kapnak Argentínában

Buenos-Aires. (Tp.) Hivatalos formában közölték, hogy Argentina kormánya valamennyi amerikai államnak a „nem hadviselő állam” jogát engedélyezte. Ez például azt jelenti, hogy az Egyesült Államok támaszpontokat vehetnek igénybe Argentínában.

A ZAGRÁBI NÉMET KÖVET BERLINBEN

Berlin. (Rador). A Wilhelmstrassen egy kérdésre válaszolva kijelentették, hogy Kasche dr., Németország horvátországi követe csak a szokásos jelentéstétel céljából tartózkodik jelenleg a német birodalmi fővárosban.

Jelentéseink a harcerekéről

Az olasz harctéren Cassinótól északnyugatra az ellenséges nyomás tovább tart — mondja a legújabb német hadijelentés

Berlin. A német vezéri főhadiszállás jelenti:

A keleti harctéren Sasoktól keletre, a Berezina folyótól délre és Vitebszktől tegnap is súlyos elhárító harcok voltak, amelyeknek folyamán a szovjet csapatok valamennyi áttörési kísérlete, a német csapatok elszánt ellenállásán megüszult. Saskov körzetében, ahol tegnap 17. szovjet páncélost megsemmisítettek, a kemény harcok tovább tartanak.

Az Ilmen-től nyugatra és Lugától északra a szovjet csapatoknak páncélosokkal és esztarepülőikkel támogatott támadásait ellentámadásokkal és elkcsereedett közelharcokkal szintén visszaverték.

Nevelől északra, a Lugától nyugatra levő térségben és Narvanál a német csapatok támadási vállalkozásai eredménytelenül jártak és helyenkint az arcvonal megjavításához vezettek.

Február 1. és 7. napjai között a keleti arcvonalon összesen 192 szovjet repülőgépet semmisített meg. A németek vesztesége 17 repülőgép volt.

A délolaszországi arcvonalon a nettunói hídfőnél levő szakaszokon tegnap csupán csekély harci tevékenység volt. Egy amerikai zászlóalj támadását visszaverték és közben 3 ellenséges páncélos megsemmisítettek. Az esti órákban erős német rohamcsapatok Aprilia körzetében, helyenkint szívós ellenséges védekezéssel szemben is megjavították az állásokat.

A német messzehordó tüzérség Nettunónál ismét eredményesen vette tűz alá az ellenséges hajógyűlékeket és kirakodásokat. Egy ellenséges szállítóhajót felgyújtottak. A légierő éjjel és nappal ugyancsak eredményesen támadásokat intézett Nettunó és Anzio kikötő-

jében a kirakodások ellen. Több nagyobb üzemenyagrakárt felgyújtottak, a kikötői berendezéseket pedig nagy mértékben elpusztították. 4 kereskedelmi hajót 14.000 tonna tartalommal a bombatalálatok súlyosan megrongáltak.

A déli arcvonalszakaszon Cassinótól északnyugatra az ellenséges nyomás tovább tart, anélkül azonban, hogy ezáltal nagyobb harci cselekményekre került volna a sor. Ellenséges áteszportosításokat figyeltek meg, amelyek az ellenségek az utóbbi napok alatt elszervevet sulyos veszteségeivel állanak összefüggésben.

Néhány ellenséges repülőgép február 7-én a déli órákban a Cios-sziget kikötőjében horgonyzó svéd Vöröskeresztes hajót felgyújtotta.

Az elmúlt éjszaka néhány ellenséges repülőgép bombákat dobott nyugati és

délnyugati német területen levő helyőkekre.

20 ABESSZIN HADOSZTALYT KÜLDENEK A DÉLITALIAI HARCTÉRE

Milánó. (Tp.) A Stampa című olasz lap azt írja, hogy a szövetséges csapatok északafrikai főhadiszállása tervet dolgozott ki délafrikai és szenegál csapatok harobavetéséről. Ezenkívül 20 abesszin hadoszályt képeznek ki a délolaszországi harcokban való részvételre. Ennek a tervnek a megvalósítását az abesszin népus dolgozta ki és egyben arra hivatkozott, hogy ez a terv megfelel az abesszinek közös kívánságának. Az abesszineknek Délolaszországba való szállításával egyidejűleg 2 angol gőzös hadifoglyokkal ment át a Szuez-csatornán. Ezeket a hadifoglyokat az abesszin utak javítására és mezőgazdasági ültetvényeknél használják fel.

Legújabb

Szovjet repülő-támadás Észtrország fővárosa ellen

Amszterdam. (Tp.) A moszkvai rádió tegnap észtr nyelven közölte Tallin városának orosz repülőgépek részéről történt bombázását. Ez volt az első nagyobb légi támadás az észtr főváros ellen ebben az évben.

Észak felől támadás készül Japán ellen — írja egy tokiói lap

Tokió. (Rador). A Yomiuri Hochi című japán lap azt írja, hogy különböző jelek arra mutatnak, mintha az ellenfél a Japántól északra fekvő Kurili-szigetek ellen készítené elő támadást. A támadás a Raba ul és a Marshall-szigetek elleni hadjárat befejeztekor indulna meg. Az angolszások arra számítanak, hogy ilyen módon hamarabb megközelíthetik Japánt. A Csendes-óceán nyugati részében levő szövetséges flottát a közelmúltban megerősítették. Bizonyos értesülések szerint az amerikaiak a Aleuták környékén több mint 100.000 embert összpontosítottak olyan csapattevékből, amelyeket ilyen hadműveletekre különlegesen kiképeztek. Az angolszások egyik fő-támaszpontja Adakl-szigeten van, ahová begyivadított csapatokat, gépesített egységeket és főleg páncélos alakulatokat összpontosítottak.

Mindnyajunk dolga Csak a népert és a néppel

Eveken át minden rokonszenvem a fejlődő népiség volt, holott ideáim a nagy nyugati irodalmakon neveltem, igaz, eleinte némiképp értetlenséggel néztem Erdélyi József verseit — tulságosan egyszerűek, tulságosan Petőfi-izűek voltak nekem. De csak szörvanyosan jutottak el hozzám s nem fogadtam fel valódi jelentőségüket. Aztán egyszer Peston-jártomban megvásároltam Ilyés verseit és megejtett az új hang. Megértettem, hogy itt valami kezdül. Valami új. Nekem különösen új mert annakidején Szabó Dezső hatásától teljesen idegen maradtam és a folytatás vagy hasonlóság nem zavart.

A népi írók gondolatkörében persze inkább prózák fordított. Németh László „Tanu”-ját a véletlen hozzám is eljuttatta. Akkoriban Németh még nem számított népi íróknak, mint manapság, de cikkei sokmindenről tájékoztattak. Ilyés prózáját aztán már a tudatos választás adta kezembe. Bizonyítotték a „Foszták Néperül” vagy a „Petőfiül” írt ismeretesen: és az a kissé futó számonekőri magatartás, amellyel egy magyarországi felolvasó-körül hapasan az ottani írókat és közéleti térfakat mind-egyre kérdőre vontam a három millió zselér miatt. Különösen Debrecenben.

Azért kell bizonyítékokat emlegetnem, mert szűkebb erdélyi irodalmunkban én nyugatosnak számítottam — a népiesek ellenabasanak. Különböző helyzet volt ez a látszólagos ellentét. Anig odakinn a törzsmagyar irodalomban Ilyéssel barátkoztam, addig idehaza Tamási gyanaoktól tartózkodás egy pillanatra sem engedett fel. Ma már nagyjából tudom az okokat, de barátain józseme még ma sem tudja s bizonyára őszinte rékányóddással látják a „hirtelen” változást, midőn a múlt nyáron minden előzetes figyelmeztetés nélkül a népiség eszmekörét kezdtem magamban nyilvánosan tudatosítani.

Az ellentét onnét származott, hogy nagyon szemérmes vagyok. Szégyenkeztem volna hírtelen felfedezni — aint annyian tették — a „népi” származást s fessze hadenyakban (székelyben) a kurtá zekében kiusgrani a piacra eszűrdögölőt táncolni. Nem is akartam toleakadni, igaz, hogy üdvöshelyi szalottam, apam magyar költő, kinek szájából számos székely nemzedék tanulta a tiszta beszédet, anám régi erdélyi nemesi család sarja, de becsületszavaura egyik nagyapám sem volt paraszt, hát még seller! Erdélyi irodalmunkban pedig annakidején többszörösen fémjelzett, valódi földsi ivadékok mutatkoztak be mint a haladás egyedüli leletményeisei. Ha mellverőgőve megjelentem volna köztük, az ekképe-mentől bizonyára szóhoz sem jutnak. Nem bírtam az ilyen kínos jeleneteket. Inkább szerényen felreáltam.

Hátve, ha csak féltreáltok, még nem is jörtenek semmi baj, De elkövettem azt a hibát, hogy azükebbköri irodalmunk népi képviselőitől bizonyos színvonalat igényeltem. A törzsirodalomban szereplő népi íróknál általában ragyogó szellemi készséget és tökeleles mesterségbéli tudást észleltem. Petőfi és Arany példája fényesen léngölt az emlékezetemben. Apró cikkeimben, bírálataimban és szóban folyton ezt hangoztattam. Nem elég az östehetség, nem elég a népi származás, nem elég a honfibu. Irti is kell tudni!

A világon semmi tekintélyem sem volt. Se kúnt, se beat, igazából a kutya sem ismert hiszen csak verseket és tanulmányokat írtam. Nem esodálom, hogy barátaim megdühödtek. Ha szavaimat példán — egy szóval egy tekintélyes író mondja el, akkor talán megszívlelik. Így az eredmény — azonkívül hogy évekig hidegre kerültem — megint csak látszólagos szembenállásom volt az erdélyi rész népi íróival.

De meg aztán lassan is emésztek. Nálam s benyomások először elsüllyednek valami homályos rétegződésbe, amelyet magam tem ismerem. Csupán a harag indít meg első köra, minden más látszólag hatástalan harag. De ebben a homályos rétegben zsi-
bong, kavarg, erjed s aztán egyszerre

megjelenik. Esetleg évek múltán s legjobban engem lep meg. Így jartam a népiséggel is. Mire egyesek már elfelejtették saját harcalk emlékeit is, akkor bukkant fel bennem. Mintegy átszellemuive és megéltülvá. Mert még bíralo véleményeim is kitörölödtek emlékezetemből.

Az időpont véletlenül összesiet Dó-erdély fogalmának megszületésével. Ez az alkalom egyuttal eltörölt egy csomó gátást is. Most már alig volt kivütem valaki, aki sokkal több joggal beszélhetett volna a népertr vagy a nép nevében. S ha lett is volna egy-kettő, ezek csak lángoló órámmal fogadhatták jelentkezéseimet. Mert itt volt az idő, hogy ismét a népről beszéljünk. Délerdélyben még erősen szükség volt rá.

Némiképp elmaradtunk a világ folyásától. Hiszen cikkeink régen ismert dolgokat fejtegettek. Népről írtunk, parasztokról és munkásokról, Népi zenékről, népi írókról. Műveltségünk megújulásáról. Mindez azonban újdonság volt ezen a vidéken. A

Esőben, viharban, hóban

Erdély „legkieisebb pontján” a festői Sighisoara-Segesváron

Tarka házak és cirta tornyok világában, ahol szeszélyes az időjárás, mint a régi szászadok váltakozása, hűvös óraszekezet „bábuit” magyar gyerek igazítja s a magyar gazdáknak hercemagot és piros asztrahán-almát uttat a gondoskodás

— A Déli Hírlap kiküldött munkatársától —

Sighisoara-Segesvár. Hóval elegyes eső verdes a magastetejű házakat, a kövezetet s fenn, a várban, a cifra tornyokat. Azva-fázva járjuk „Erdély legkieisebb helyének” utcáit. Ezek az utcák mind emelkednek. Felfelé vezetnek a régi templonokkal, tornyokkal, bástyákkal és színes házakkal megrakott várba. Valahol lenn, a Kütküll közelében, amelyen középkori fedett hid vezet keresztül, hirtelen erős firtyszó sivít. Ott szalad végig az utcán a sibui-nagyszaberi keskenyvágányu vonat, a „kisvasut”, amely hét-nyolc óra alatt teszi

Igazi, hamisítatlan várkép

táru élénk. Mint valami finoman kidolgozott kép egy könyvben. Sok tető, sok torony, szinte stülzált kép...

Ahogy felfelé haladunk, egyszerre patinás falak kétfelől. Előtünk hatalmas torony. Ugy zárja el, hírtelen, az utat. Alacsony, bolthajtású átjárója alá szorítja az utat és óras óraszemével éberben várja ré. Magasba nyuló vára: a régi vár régi feljárója felett. Régi időkből ittfelajított emlék, esodálatos óraművével a város büszkesége: a híres sighthiszoara-segesvári óratorny. Bolttives átjáróján túl a ciradás, régi tornyok, hegyhátar kapaszkodó görbe sikátorok, előreugró sarkakkal a magastetejű sokszinű házak s fenn a hegyesueson hajdani kolostor Arra valahol hatalmas bástya: alulról nézve bevenhetetlennek látszó magas torony, idefenn pedig csak földszintes. Valamikor egy régi óh mesterei és legényei őrizték s a cémhaster volt a paramcsnoka Idementették a cchládat meg a polgárok kincseit... És hon szegletek mindenfelé, amelyekben megállt az idő... Nyári verőfényben majd minden sarkon egy-egy festő, hogy hamisítatlan középkori részletek körvonalait vivgyék vásznakra s a szász polgárok ilyenkor büszkeséggel „valóságos Nürnberget” emlegetnek.

Évszázadok

fognak itt egybe régi épületeket, követek, színeket és emlékeket. Valamikor két izben is választottak itt erdélyi fejedelmet, s annyi mindenről regél itt minden szeglet. Az orkán zugásában tán egykori kemény várostromok döngő ágyuinak szava kísért. S amikor vala-

hírlapolvasó kelő módoa meg is retent, amikor váratlanul Kodályt, Tamásit, Ilyést, Kodolányit, József Attilát és Erdélyi Józsefet kezdjük nem emlegetni. Ha: még amikor Győrffy professzor ur is szóbakért!

Visszont nem tehetünk egyebet. A még megmaradt polgárságot fel kell riasztanunk földolmőző álmaiból. Egyre fogyatkozó értelmiségünket veszélyes helyzetének tudatára kell ebresztenünk. Jóllehet a nép helyzete nem rózsás, egyelőre nem követlenül vele törődünk — ezt a gondot egy-kétáinkra kell hagynunk meg hosszú ideig — hanem az ugynevezett „mükellebb osztályokban kellett felkeltünk az érdeklődést. A nép érdekében, de a saját érdekében is. Hiszen maktacs elfogultságában még ma is alig veszi észre, hogy menekülésének egyetlen útja csak a nép felé van. Ha nem igyekszik szövetségre lépni vele, vagy onnét megújulni, a zord történelmi erők felmorzsolják.

Mondom, tíz-tizenöt esztendővel emaradtunk. Nálunk még újdonság ingerével hat az eszmélkedés, amikor a népi irányzat kezdeti helyein már átalakulás, sőt meghomlasi tömekeket látunk. A mozgalm egy éles szemű feljölője szerint két irányzat különbözethető meg a népiség újabb megjelenésében. Az egyik a gyakorlati embereké, akik közvetlen eszközök alkalmazásával akarnak közvetlen eredményeket megvaló-

sítani a nép érdekében. A második irányzat teljes tisztaságban akarja megörizni az eredeti gondolatot s inkább mítuszt terem és lelki légkör táplál. Ellentétben áll a gyakorlati emberekkel, éppen köznapi jelenségek nyelvére lefordíthatatlan jellepvilága, eszmei emelkedettsége miatt. De mert a szellemi tájékozódás egészenek átítatására törekszik, kellő lelki feltételeket teremt a gyakorlat számára. Felhat még-sines vele ellentétben.

Számunkra ez a válság nem jelent semmit, hiszen a népiség gyakorlati részét egyelőre vajmi kevésé tudnók megvalósítani. Mi tehát nyugodtan kapcsolódunk a népiség második ágazatához, mely eszmei érettelességében az eredetileg nyul vissza. Ebből lassan az is kiderül, hogy igazából nem is vagyunk annyira elmaradottak. Ugyanazon az eszmei magaslaton állunk és ugyanaz a célunk.

Tudatosítani akarjuk a népi gondolat fontosságát. Bele akarjuk vinni a köztudatba, hogy csak a népről és a néppel élhetünk. Ha sikerül mertennünk szép munkát végeztünk. Meri adásra jöni fognak már a gyakorlat emberei!

Reu lepus

Saturnus, meg ahogy hívják. Ezeket minden reggel mink forgatjuk...

A régi gépezet rejtelme:

a szász múzeum-torny bábuit egyszerűen úgy állítja a helyükre — magyar elemista gyerek. Az a blekba teszi a nekik való rapon a régi isteneket, Saturnust, meg a jöbbieket...

Napsütésben, szélben rójuk tovább a tarka házak sikátorait, a mindegyre fel-fel vezető utakat, a középkori fedett „iskolaléposág”, amelyek százhetvenkétfoka ódon templomhoz és egy régi iskoláig vezet, egészen fel, a hegyesuesra. S amikor visszatérünk a völgybevágas felé, fönt ahol az utcák már a vár felé kapaszkodnak, egy évszázados régi házban találjuk meg a magyar népközösség helyiségét. Granari-Nagymohárol való szekér áll a ház előtt. Gazda-ember zsakot szed le róla.

— Heremagot hoztam — mondja — ennyi visszajár.

Stefan Ludwig Róth-tér 1: a magyar népközösség helyisége. És hallunk adatohat lankadatan munkáról. Ódon, házban friss lendületű munkáról. Ujabbán megszervezett jogsegélyről, népközösségi tanácsadásról, az Erdélyi Magyar Gazdasági Egyesület tevékenységéről. Magyar gazdák felkarolásáról. Ennek egyik fejezete a heremag-segély. Vetőmagot kaptak a gazdák s a termésből vissza járó hányadot éppen most szolgáltítja be az egyik község, hogy másoknak is legyen, minél többnek.

... A szél, amely az imént elkorbácsolt, a csapkodó esőt, új fellegeteket hajszolt egybe. Nehéz hófellegetek. Ugy illi meg árnvélük a kies helyet, a festői várat. A cifra tornyokat, hogy hamarosan fényerőli mezbe öltöztesen mindent. A cifra tornyok felett változókéony az idők járása.

Amilyen változatos fordultatos évszázadok vonultak el felettük.

SCHIFF BELA

Önök is-gond miatt melege lesz, ha Lőrincz-féle kályha-beféte! nem vesz. Arad, Begele Ferdinánd-körül 11.

Rendeletek, intézkedések

MUNKASZOLGÁLAT MEGVÁLTÁSI DÍJA

Timisoara-Temesvár város vezetősége közli, hogy a törvény értelmében az intézmények és vállalatok vezetőinek kötelessége ellenőrizni, vajjon alkalmazottaik befizették-e a munkaszolgálati megváltás díját. Ezért ne adják ki a februári vagy márciusi fizetést anélkül, hogy az alkalmazottak ne igazolják az utépítési munkaszolgálat megváltási díjának — 1500, illetve 750 lejnek — és a légvédelmi szolgálat 200 lej megváltási díjának megfizetését.

ISMET DRÁGULT ARADON A VIZ-ÉS SZEMÉTDÍJ

Az aradi városi üzemek feleltek a víz- és a szemétdíjat. A víz köbmétere 20 lejbe kerül. A szemétdíj az Arad városban a lakberétek 6 százaléka, a külvárosban 2 százaléka, a kertő közt négy városrészben 4 százaléka. Utcaszeprői és lovaslási díjszámba Aradvárosban: 50 méteres utcáfrontrig folyó méterenként, évente 60 lej, külvárosban 20 méteres utcáfrontrig, méterenként, évente 30 lej, a két városrész között 30 méteres utcáfrontrig, méterenként, évente 40 lej. Minél nagyobb az utcáfrontrig, annál kisebb a méterenkénti díj. A belvárosi ingatlanok utcáfrontrigát minden métere után még 100 lej díjban fizetendő. Az új díjszabás február 15-én lép életbe.

JÓVÁNYOS ARU FÉNYKÉP AZ ARADI IOV-TAGOKNAK

Az aradi városi IOV-hivatal közli a hadiövegyekkel és háborus relikviákkal, akiket tudvalevőleg arra kötelezték, hogy fényképes személyazonossági igazolványt váltsanak, hogy amennyi fényképet árban akarnak fényképet készíttetni, jelentkezzenek a város háza 23. számú szobáiban, ahol arra utalványt kapnak.

GYAKORLATI LÉGVÉDELMI ELGÁDALSOK SIBIN-NAGYSZEBENBEN

A városi légvédelmi hivatal február és március hónapokban minden hét csütörtökén gyakorlatot és előadást rendez az önkéntesek számára, akik az egyes intézmények, gyárvállalatok és lakóházak légvédelmi osztályainak a tagjai. Az érdekeltek mindgyike írásbeli meghívót kap arra a napra, amelyen a gyakorlaton és előadáson meg kell jelennie.

ELVÁLT HAZASTÁRSÁK FIGYELMÉBE

Az aradi polgármesteri hivatal anyakönyvi szolgálata figyelmezteti a válófélben lévő vagy elvált házastársakat, hogy a válás jogerőre emelkedése után két hónapon belül mutassák be a végzést annak az anyakönyvi hivatalnak, ahol a házasság megkötötték, másképpen az Erdélyben és Bánságban nemrég élebeiktett önkormányzati polgári törvénykönyv értelmében érvényét veszíti a bíróság által kimondott végzés, és a házasságot felbontatlannak minősítik.

AZ ARADI CIPŐUTALVÁNY-HIVATAL KÖZLEMÉNYE

Az aradi városi cipő- és cipőjavítási utalványt kibocsátó hivatal közli az érdekeltekkel, hogy 1050 darab kész-cipő vásárlására jogosító utalványt kapott a lakosság részére történő kiosztás céljából. Akinek szüksége van új lábbelire, az a már köztét feltételek mellett kérvényezhet. Egyben közli a hivatal, hogy javítási vagy készlepvásárlási utalványra kérvényt csak olyan személyektől fogadnak el, akik zöld-színtű személyazonossági igazolványukat már kibocsátották.

Világhíradó

Bécs

A gyakorlatias divat városa nagyon észszerűen a meleg holmik divatját ápolja. A tüzelőanyaghiány miatt divatos lett melegen öltözni. Divatos a kötött ujju, testhez álló szőrmeakabát, melyhez vastag, kockás szövetszoknyát hordanak. A lábra vastag harisnya és „kötött cipő” kerül. Előszeregettel készítenek szőrmeujju és szőrme vállrészes szövetruhákat, sőt a legtöbb zsebet is szőrmevel bélelik. A nagyon fázékonnyak részére a kötött harisnya térdtől kiszélesedik és szabályos mackónadrág lesz belőle. Főújság kélt szoknyát hordanak. Általában jellemző a bécsi divatra, hogy a nők alaposan felkészültek a télre, amely nálunk csak most köszöntött be.

Koppenhágva

Kilencszáz ezer lakosa van és négyszázötven ezer kerékpárja. Leszámítva az egészen fiatalokat és az aggakat, Koppenhágában fehér hollókat mondható az, nekinek nincsen biciklje. A kis baba egy illi már a gépre szerelt „bábatartó”-ban, mint a hajómas az árbóc-társárban. Egyetlen bírás génezet ez a város amelynek sokszáz ezer nyi keréke állandó mozgásban van. A háború óta sok minden megváltozott. Dániában, de ha a mindennapi tejjelből váltakoztat le is kellett mondaniuk a kenyérszármazékot, a mindennapi biciklizést nem mondhatják. Azaz hogy általában már a kerékpárral is baj van. A jó gumi után itt a rossz és ma már a rossz gumi is ritkaság.

Berlin

Landsberg am Lech német községben az elmúlt hetek egyik napján Theo Kreutz mérész arra lett figyelmes, hogy a méhkasok szorgalmas mépé, mintegy adott jelre, az utolsó szálig elhagyta otthonát és körülbelül tíz pereig csoportba verődve, izgatott zümmögéssel röpködött az üres kaptárak környékén. A különös jelenség okát a mérész csak akkor tudta felderíteni, amikor tudomására jutott, hogy a földregést jelző intézetben pontosan a kérdéses időben, Landsberg am Lech környékéről tíz pereig tartó, nagyon enyhe földregést érezték. A méhek ezek szerint a legsebébb földregést is megérezték. — A német balesetbiztosító társaságok érdekes csoportja felszámolta a biztosító vállalatokat, hogy dímentesen vállalják el a háborús vakok baleset elleni biztosítását, amennyiben a baleset az utcán vagy nyilvános közlekedési eszköz használatával kapcsolatban történne és a hadirokka vakot látó személy vagy vakvezető jutva kíséri. Életbiztosításnál halálos balesetnél a háborús vakok kedvezményezettje dímentesen a biztosítási összeg kétszeresét kapja.

Amsterdam

New-yorki jelentés szerint a baltimorei egyetem orvosi karán ötszáz asszonyon végzett vizsgálat alapján megállapították, hogy a női agyban az időskorú annyira fejletlen, hogy a pontosságra vonatkozólag az asszonyokat nem lehet teljesen itélőképesnek nyilvánítani.

Genf

A svájci sajtó foglalkozik Svédország trónutódlási kérdéseivel és megállapítja, hogy jelenleg az ugynevezett szállal örökösödési jog van érvényben, amely a nőket elvből kizárja a trónutódlásból. Mivel Gusztáv Adolf trónörökös meglehetősen előrehaladott kora és legidősebb fiának csupán négy leánygyermek van, — a negyedik most született — s fia nincs, svéd koronajogi körökben nemrég az a felfogás alakult ki, hogy meg kellene változtatni a szállal

örökösödési rendet és olyan utómási joggal kellene helyettesíteni, mely a vérokonoknak nemre való tekintet nélkül lehetővé tenné a trón öröklését. Ha ez a terv megvalósulna, akkor a mai király nyolc éves dedunokája, Margit lenne Svédország kijelölt trónvárományosa, persze csak a harmadik nemzedékben. A svéd nép felett 1720 óta nem uralkodott nő, ugyanis akkor halt meg Ulrika Eleonóra királynő. — A Bund című svájci lap fényképekkel kísért hosszabb beszámoló közöl a berni magyar képzőművészeti kiállításról, mint a svájci-magyar kulturális kapcsolatok elmélyítésének jeléről. A lap hangsúlyozza, hogy a kiállítás megrendezésével egy a Svájcban közelálló nép nagystíli művésze válik hozzáférhetővé a svájci közönség számára. A Bund a kiállításon megjelent előkelőségek névsorával zárja beszámolóját.

Lisszabon

Buenos-Airesből érkező jelentések szerint Argentinában a természeti katasztrófák nem szüneteltek. A legutóbbi földrengés után, amely eltüntette a föld színéről San Juan tartomány fővárosát, most Rio Gallerosól mintegy 25 kilométerre délnyugatra működésbe lépett egy régen kialudtnak vélt vulkán. A vulkán működésbe lépésekor heves földremléseket érezték Salta tartományban és a folyók is kiléptek medreikből.

Helzink

Érdekes tény, hogy a jelenlegi megállapítások szerint csak az eszkimóknál nincsenek ikrek. A híres sarkkutató Nansen igazolta ezt a tényt ezzel a beszámolóval: „Mikor egyszer több eszkimó család előtt arról beszélgettünk, hogy Európában és Amerikában sokszor nemcsak kettős, hanem hármas ikreket is szülnék az asszonyok, az egyik eszkimó nő nevetve így szólt: — Hát akkor ezek a nők nem is emberek, mint mi! Mindmáig a tudomány adós maradt e különös kivétel magyarázatával.

Pariza

Villon, a 15. század nagy francia költője, akinek népszerűsége oly hatalmasan lángolt fel a két világháború között, Párizsban szobrot kapott. A viharos életű poéta a franciák első modern költője volt. Verseiben, amelyek nem mindig mennek a cinikus igazmondástól, az allegória és a retorika sallangjai helyett szívhez szóló, egyszerű hangon énekelte meg érzelmeit. Minthogy a költőről semmiféle hiteles képmás nem maradt fenn, Collamarini szobrász, Villon megintázásánál, csak saját elképzelése irányíthatta. A művész Villont, akit megöjtöttek és beteg ábrázolt, egy súlyos tüdőbetegről mintázta. A meggyötört költő beesett arcait halálós láz és fáradtság önti el. Szomorú érdekessége az a költő emlékeztetőre felállított szobornak, hogy mire a nagyarányú mű elkészült, a modell is meghalt.

Stockholm

Svédországban van a világ leg-hosszabb villamosított vasutvonal, amely Trölleborgból kiindulva, Stockholmra keresztül, a norvég határig halad; hossza: 2175 kilométer. Ha hozzászámítjuk a norvég területen Narvikig folytatódó vonalat, akkor teljes hossza 2210 kilométer. Hosszúságban a második helyen álló villamosított vasútvonal, a németországi Saalfeldből kiindulva Münchenen, a Brenneren és Rómán át, Reggio di Calabriáig vezet. Hossza német területen 590, olasz területen 1452 km, összesen tehát 2042 kilométer.

Vesszek egyes könyveket és egész könyvtárakat! „LIBRO” PAULA MERA. Arad, Regina Maria-körút 12. Lávbeszélő 19 85 Bej. szám 9779-1940.

ANKARÁBÓL NEM UTASÍTOTTÁK KI ANGOL DIPLOMATÁT. (Ankara.) Cáfolták az az hírt, mintha egy nyilvános helyiségben történt összetűzés miatt, kiutasították volna Ankarából az angol katonai attasé helyettesét. (Rador.)

A CHICAGO TRIBUNE KIADÓJA AZ USA EGYIK ELNÖKJELÖLTJÉ. (Lisszabon). A brit hírszolgálat jelenti Csikágóból, hogy a köztársasági elnökjelölti bizottságának titkára nyilvánosságra hozta, hogy az elnökválasztási lista éére tették Robert Mc Cornik zredesét, a Chicago Tribune kiadóját. (Rador.)

TAMIL NYELVRE IS LEFORDÍTOTTA A „MEIN KAMPF”-OT. (Bangkok.) A Kualalumpuban megjelenő Jayamani című lap kiadója, Sumbrahmangyan lefordította tamil nyelvre Hitler Adolf „Mein Kampf” című művét. A könyv első kiadása már elfogyott. A tamil nyelvet a malajzi szigeteken mintegy félmillió ember beszéli. (Rp.)

TERRORISTÁKAT FOGTAK EL FELSŐ-SAVOYÁBAN. (Vichy). A DNB. jelenti: Felső-Savoyában a francia milícia tisztogató műveletei során Thones vidéken üldözöbe vették és elfogták 18 terrorista. Számos gépkocsi és sok fegyver került a milícia kezére. Egy terrorista életét veszítette, egy másik pedig megsebesült. (Rador.)

A „SZOVJET-ALAP” JAVÁRA EL ARVEREZIK ALEXANDRA KIRÁLYNÉ RUHAJÁT. (Genf.) A New Review közli, hogy Churchill felesége elárverezte teli Alexandrára volt királyné egyik értékes ruháját. Az árverésből bejövő összeget, a Churchillné által kezelt szovjet-alaphoz csatolják. (Rador.)

DIPLOMACIAI BONYODALOM A „SZENT SZÖNYEG” KÖRÜL. (Adana). A DNB. jelenti: Az egyiptomi kormány elhatározta, hogy közbenjár az iráni-szaudi összetűzés elsimítása érdekében. Ezt megelőzően egy lisszaboni Rador-jelentés arról adott hírt, hogy a kairói iráni nagykövét éleshangú jegyzékét adott át Szaudi-Arábia nagykövetének a perzsa mekkai zarándoklata ügyében felmerült bonyodalom tárgyában. Mekkában egy perzsa zarándok megszenteltetését a „szent szőnyeg”, mire Szaudi-Arábia az iráni zarándoklata felfüggesztését helyezte kilátásba. Irán most azzal érvel, hogy Meka valamennyi arab nép zarándokhelye, onnan senkit nem lehet távolítani, egyébként pedig a szőbanforgó perzsa zarándok „beteg ember”.

NEGER REPULÓHADOSZTÁLY. (Stockholm.) Egy olaszországi előretolt repülőmáskoponyáról írja az egyik amerikai hadiújság, hogy a 99. repülőhadosztályt, amely körülbelül négyezerből áll, a 12. északamerikai hadtesthez osztották be. (Rador.)

ERNANDO tornaiskolájában testnevelő és a ruganyosság megőrzésére alkalmas torna-folyamok kezdődnek a tanév új részében. Külön a hölgyeknek, férfiaknak és gyermekeknek. Beiratkozások naponta, este 5-8-30-ig. Timisoara, I. Tepeș-Vodă-tér 1.

Rádió.

Allandó rövidítések: **H** = Hírek, **E** = Előadás, **F** = Felolvasás, **Z** = Zene, **Hgl.** = Hanglemek.

FEBRUAR 10. CSÜTÖRTÖK

BUCURMISTI: 6.55 H és Z. 12.45 H. 13.2. 13.50 H németül, 14 H. 14.15 Közlemények. 14.30 Sebesültek mulattató műsora. 15.30 Katonák üzennek. 17.57 Jogi talaacadó. 18.15 H németül. 18.30 Z. 19.15 Z. 19.45 Közlemények. 19.50 H. 20. Enescu-hangverseny. 20.45 E. 21.35 Z. 22 H. sport. 22.15 Közlemények. 22.20 Zene.

RADIO MOLDOVA: 12.30 Z. 13.30 H. 13.45 Z. 19 Z. 20 F. 20.15 Z. 21 H. 21.35 Zene.

BUDAPEST I: 7.25 Torna. 7.45 Z. 8 H. 8.15 Z. 9 H német, román, szlovák, ruszin és szerb nyelven. 9.30 Z. 11 H. 11.15 Z. 12.15 Z. 12.40 Külföldi híradó. 12.40 Z. 13.40 H. 15 Hgl. 16 Diák hírek. 16.10 Z. 16.30 E a műveltek iskolájáról. 17.10 Z. 17.15 H. 18 Ifjúsági énekek. 18.20 Mezőgazdasági E. 18.50 Hgl. 19.35 A mi kivívrosunk című háromfelvonásos színdarab előadása. Az első szünetben H. A más dík szünetben Z. 22.10 Fél. 22.40 H sport. 23.10 H német. angol francia nyelven. 23.40 Z. 24.45 H.

Apróhirdetések

ADÁK különböző nagyságban eladók. Arad. Petron-utca, 4. Reházt. (587)

KIADÓ mélyszinti tisztelhetőség a főúton. Arad. Regele Ferdi. úr. körút. 45. (570)

FORUM-MOZI, Arad

Előadások 3, 5, 7 és 9 órák.

Ma feljuttatott elmény a film történetében.

Viviane Romance legnagyobb alakítás

A vak Venus

A férfi főszereplő **George Flamand**. Rendező **Abel Gance**.

BUTORJZOTT szobát ké. es központhoz közel fekvő, esetleg teljes ellátással német hivatalnok. Arad, Cicio Pop utca, 14. Banater Agraria. (594)

VENNEK jól berendezett konyha-szekrényt Cimeket Reclamához, Arad, Eminescu-utca 4. (595)

HIZOTT disznó állomány kapható Arad, Seve. Raicu-utca, 48-50. (596)

SNALLÓ háztartásait alkalmaznak Arad, Carol körút, 7. Házmester. (597)

CORSO-mozi, Arad

Előadások 3, 5, 7, 9 órák.

Bej. szám 96 6-1939

Amicis Edmond regénye

A szív a szere et

A szív a gyöngédség

A szív az önfeláldozás

A szív az izgalom filmje.

Csütörtökön nagy bemutató

Bolond éjtszakák

Theo Lingin, Marte Harell,

Gustav Fröhlich

RÁDIÓ, jóhangú, 3 hullámon dolgozó, eladó Arad, Oituz-utca, 12a, 1. ajtó (588)

KERESSEK egy családost lányára kompenzációval és fizetéssel. Az ember katonai felmentést kap. Arad, Numa Pompiliu-utca 7. (589)

KÖZÉPKORU, mindenes háztartásait két- vagy családhoz alkalmaznak február 15-re. Cim Reclamánál, Arad, Eminescu-utca, 4. (591)

Timoșarai Pemesvári CORSO-MOZI Előadások 3, 5, 7, 9 órák. Fávbeszélő: 38-95. Bej. szám 6-1108-1939

HARRY BAUR mesteri alakításával: **Az ifjúkor bűnei**

ÜGYES kalapos leányt alkalmaznak Cim Reclamánál, Arad, Eminescu-utca 4. (590)

ANGORA-nyulak teljes berendezéssel eladók, Erdéklődni Arad, Cantacuzino-utca 26. alatt, a déli órákban. (592)

HAZTARTÁS önálló ellátására komoly nő keres gyermektelen házaspár. Cimeket „Családias” jelögre Reclamához, Arad, Eminescu-utca 4. (593)

Urania-filmszínház, Arad Fávbeszélő 12 32. Bej. sz. 1618-1941

Ma bemutató. Az idény legkedvesebb zenés vigjátéka

Barnabé

Zene, tánc, pompa, meglepetés.

FÜKÉSZPOR, feteleves, száraz, eladó, Arad, Horia-utca, 10. (598)

VESZÉK motor 5-12 Hp-ig. Levélben kérek választ az árra és hogy izembíró-e a motor, vagy nem. Ajánlatokat Reclamához, Arad, Eminescu-u. 4. (599)

ATVESZNEK Arad, vagy Timișoara központjában nagy üzletet. Árú nélkül lévő előnyben. Közbenjárótát elfogadnak. Ajánlatokat és felvilágosításokat Aradon: Strulescu utca, 5/a, Lupescu, 2-4 között. Timișoara: a dohánygyárban. Motor, veszt át, vagy ad. (600)

JÓÁLLAPOTU, borvívő argaman-szőnyeg eladó. Arad, Gajdu-utca, 14. (601)

ROYAL - mozi, Arad ALEXANDRU-UTCA. Előadások 3, 5, 7 és 9 órák. Kellemesen fűtött terem

Vérző ajkak Regina Linnanheimo, Tauno Palo, világbiü

Ann film művészek alakításával. A kedvezményes és szabadjegyek érvénytelenek

TÁRSZEKÉR eladó. Mészárosnak, hentesnek, péknek való, csukott, megbízható munka. Megtekinthető: Mozi Gyula Kovácsnál, Brasov-Brassó, Grozavescu-u, 1. (4548)

GYERMEKKOCSI, keveset használt, olcsón eladó. Timișoara, IV., Tröbl-utca, 36., II. emelet, 25. (4577)

ELADÓ új, 38-as, magasszáru, békebeli cipő szövethruha, erősebb termetre való, egyszerű női télikabát úgy sodrnyal, nagy Mária-kép. Megtekinthető délután, Timișoara III., Bisencai-tér 4/a Schlier. (777)

MINDENES bejárónőt, ki jól főz, felfogadók jó fizetés mellett Braun-venéglő. Timișoara, IV., I. Vacarescu-utca, 28. (802)

GYAPJUSZÖNYEG, sézlongtakaró, sézlang eladó. Timișoara, II., Titu Maiorescu-u., 18/8. (836)

RAKONCÁS kocsik 1500-2000-nyi kg. teherbárral, 500 kg-os mérleg, valamint egy kétkarú tűzfelfűtő baltagép eladó. Baron. Timișoara, II., Dragășani-u., 8. Távb. 44-76. (837)

KERESSEK kifogástalan mindenre szakácsnőt, éves szolgálatot igazoló bizonyítvánnyal, február 15-re, vagy március 1-re. Jelentkeztek: Ionasiunál, Timișoara I., Marasesti-u., 1., II. em. (835)

SOBELIN-FESTŐKET sürgősen keres Centrala Lanei S. A. Sucursala Timișoara, Bulv. Regele Mihai I., 2. Bej. sz. 34/931. (802)

ARO-mozi, Arad Távb. 24-45. Előadások 3, 5, 7 és 9 órák. Bej. sz. 1446-1942

Ma, nagy bemutató. Az ördögi kéz

A főszerepben Pierre Fresny. Elsőrendű nagy film, nagyobb mint a „Frankenstein”.

TRICO-RECORD kötőgép eladó, melyen párki a házimunka elvégzése mellett is szépen kereshet. Kezelésére megtanítjuk. Timișoara, IV., Pop de Băsești-u., 25. 7. ajtó. (830)

GYERMEKKOCSI, korszerű, söfétkek, eladó. Timișoara, IV., Popovici Barănu-u., 56. (829)

KIADÓ korszerű háromszobás és butorított egyszobás lakás. Timișoara, távb. 43-59. (826)

GYERMEKKOCSI, söfétkek, kifogástalan, eladó. Timișoara, II., Matasarilor-u., 36. (819)

ELADÓ 265.000 lejért egyszobás ház, istállóval, Fratelian, Bövehet. Timișoara, II., Maresal Joffre-u., 7. alatt. (827)

VALLALOK recező munkát „fjlet-nece-lés”-t, Timișoara, III., Porumbescu-u., 32., I. em. 15. (853)

SZIKVIZGYARI kihordó kocsist és üvegmosó asszonyt fél napi munkára felfogad: Hercules-szikvizgyár, Timișoara, III., Ion Vasiu-u., 4. Bej. szám 12/10216/1940. (851)

EREDETI Worthington-szivattyú, 2. üvelyhez Körting-rendszeri gözinyjektörök, 1 1/2 és 1 1/2 hüvelykesek, eladó. Braun, Timișoara, IV., Dimitrie Sturdza-u., 61. Távb. 48-52. (850)

JÖMENETELÜ, elsőrendű cukrászda vidéki városban azonnal eladó. Cim a timișoara kiadóban. (4543)

ELADÓ sürgősen, bevonulás miatt egy kisebb ipari üzem, amely havonta tisztán 65-70 ezer lejű jövedelmez. Ár 350.000 lej. Cim a timișoara kiadóhivatalban. (4551)

EGYEDÜLÁLLÓ, nyugdíjas, műveltr kellemes, rendez otthon talál vidéken. Cim a timișoara kiadóban. (820)

VARRÁST, foltozást házban is vállalok. Megkereséseket Timișoara, III., Lidia-u., 36. szám alá kérek. (849)

GYERMEKEK nevelését, vagy kisebb háztartás vezetését vállalja középkorú nő Timișoara, V., Banul Maracina-u., 24. D. u. 3-6 között. (848)

Támogassuk szövetkezeteinket!
A Vitamin parrikamalomszövetkezet a magyar gazdák és fogyasztók szövetkezete. Üzletretek jegezhetők a HANGYA és IV. kerületi üzleteiben, a Corvin Híelszövetkezetben és a Vitamin lerakati helyiségekben, Timișoara, Reclama Marakörút 8. sz. alatt. Bej. szám 2-1937.

SZMIRNASZÖNYEG, 4x5 m, eladó. Megtekinthető 12-1-g. Cim: Timișoara, II., 3 August-u., 21, I. em., 8. (347)

IRÓGÉP eladó 15.000 lejért. A. Tóth, elektrotechnikus, Timișoara, IV., Fröbl-u., 36. Bej. szám 13629. (846)

CIPESZEGEDET azonnali munkára felfogad Barányi Mihály, Timișoara, II., Ecaterina Teodoroiu-u., 2. (845)

KERESSEK női, vagy férfi munkaerőt sapkakészítéshez. Roncskevis, Timișoara, IV., I. C. Brațianu-u., 16. Az udvarban. Bej. szám 37207/27 Julie 1940, no. 267. (5420)

KERESSEK 1-es, vagy 2-es számú pénztárszekrényt (kasszát). Ajánlatokat Timișoara, 34-58 távb. szám alatt kérek. (839)

OLCSÓN eladó jó állapotban levő gyermekágy, löszörműtráca. Timișoara, IV., I. Vacarescu-u., 21., 9. ajtó. (838)

ELKÖLTÖZÉS miatt eladó vagy bérbeadó jólmenő falatozó-fűszerüzlet, lakással. Cim: Timișoara, IV., Gelu-u., 58. (861)

KORSZERÜ, sötét és világos hálószobák, egyes szekrények, ágyak, keretetek (ottománok) olcsón kaphatók. A legjobbban megfizeték mindennemű lakásberendezési tárgyat, Tessler butorizete, Timișoara, II., Negruzzi-u., baromfi-piac. Bej. szám 9133/414/1937. (810)

PERZSALÁB-bunda, jó állapotban lévő, eladó. Cim: Notring Gizella, Timișoara, IV., I. C. Brațianu-u., 22., 11. ajtó. (859)

ÖRÁLEVELEZÉST vállalok román, német, francia nyelven. Ajánlatokat „Mérnök 21” jelögre a timișoara kiadóba kérek. (858)

ELADÓ barnamintás, női télikabát, jó állapotú, közepetermetre való és 38-as, lapossarku hócipő. Timișoara, III., Odobescu-u., 68., 4. ajtó. (857)

UTAZÓT, a harisnya és kötöttáru (tricotage) szakmából való, felfogadnak. Triconia, Timișoara, IV., Preyer-u., 4. Bej. szám 147/1429/1942. (856)

BEJÁRÓNŐT állást keresek. Timișoara, II., 3 August-u., 3. 4. ajtó. (855)

PERZSASZÖNYEGET szakszerűen javítok. M. Stibinger, Timișoara, IV., Băndei Deleanu-u., 37. (854)